

XELA ARIAS. A poesía como acción

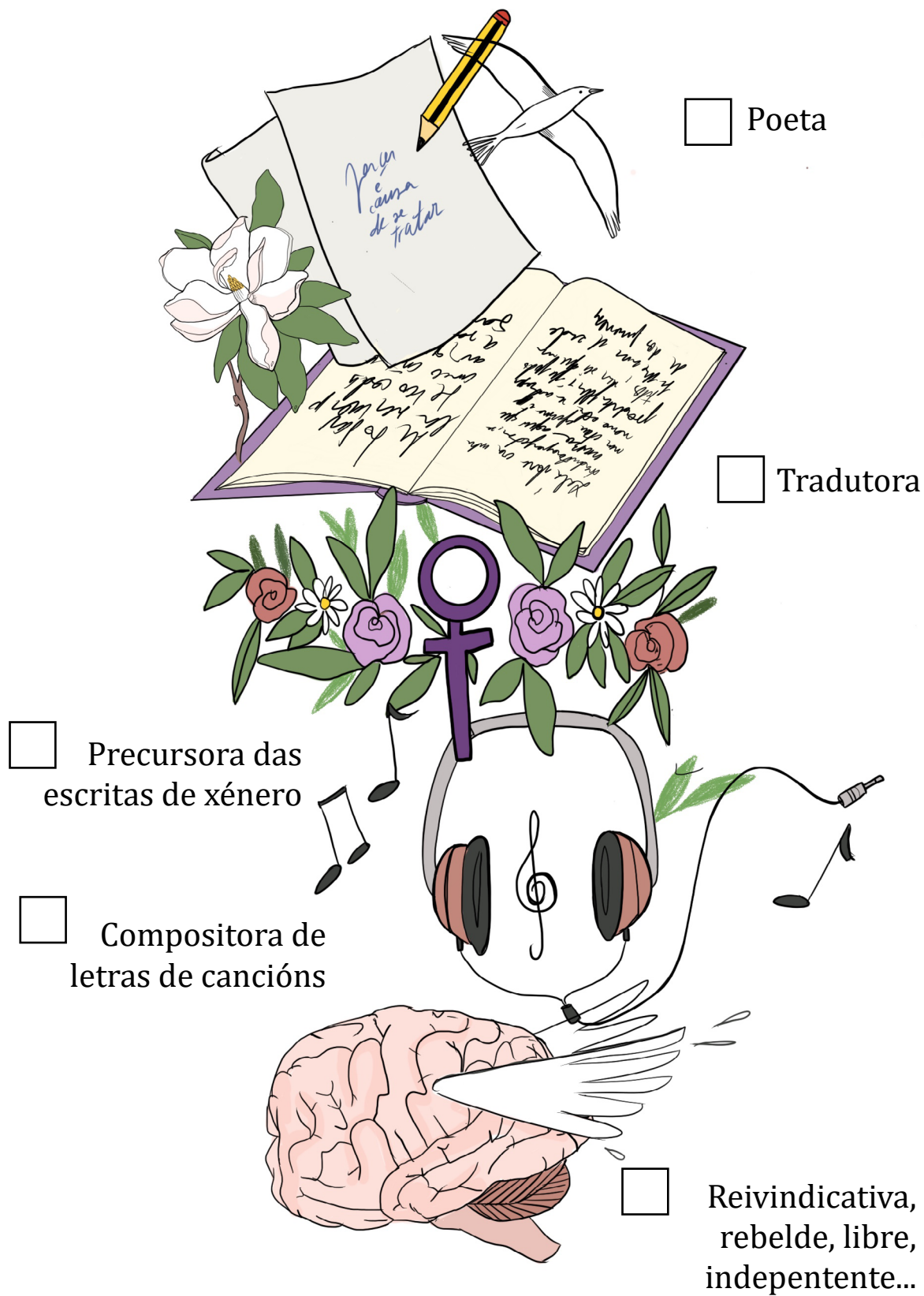
Proxecto didáctico sobre Xela Arias

NA PROCURA
DE
XELA ARIAS

<https://vimeo.com/95176576>

Busca información sobre
a súa **vida** e a súa **obra**

Cantas facetas da poeta podes atopar?

Poesía

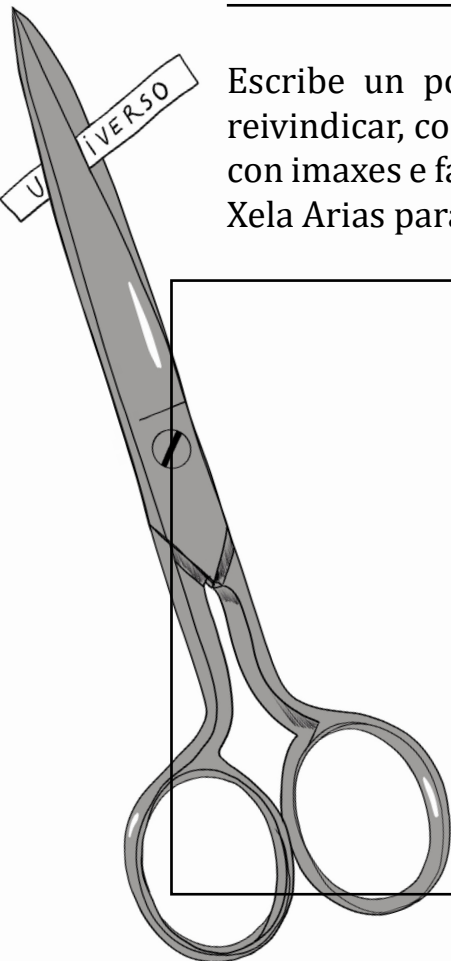
• ***A poesía como acto de reivindicación e homenaxe:***

- **Axúdanos a poesía a entender o mundo? A nós?**

“Non me interesa falar da felicidade, isto xa se leva na cara, quero descubrir o que, como homes e mulleres, nos ensinaron a ocultar, todos os dramas internos que tanto nos molesta que denunciem”. Xela Arias

- **Axúdanos a poesía a entender a vida? A entendernos a nós?**

Escribe un poema sobre algún tema que penses que é importante reivindicar, como o medio ambiente, a solidariedade... Podes mesturalo con imaxes e facer un collage. Mesmo tamén podes escoller un poema de Xela Arias para facelo.

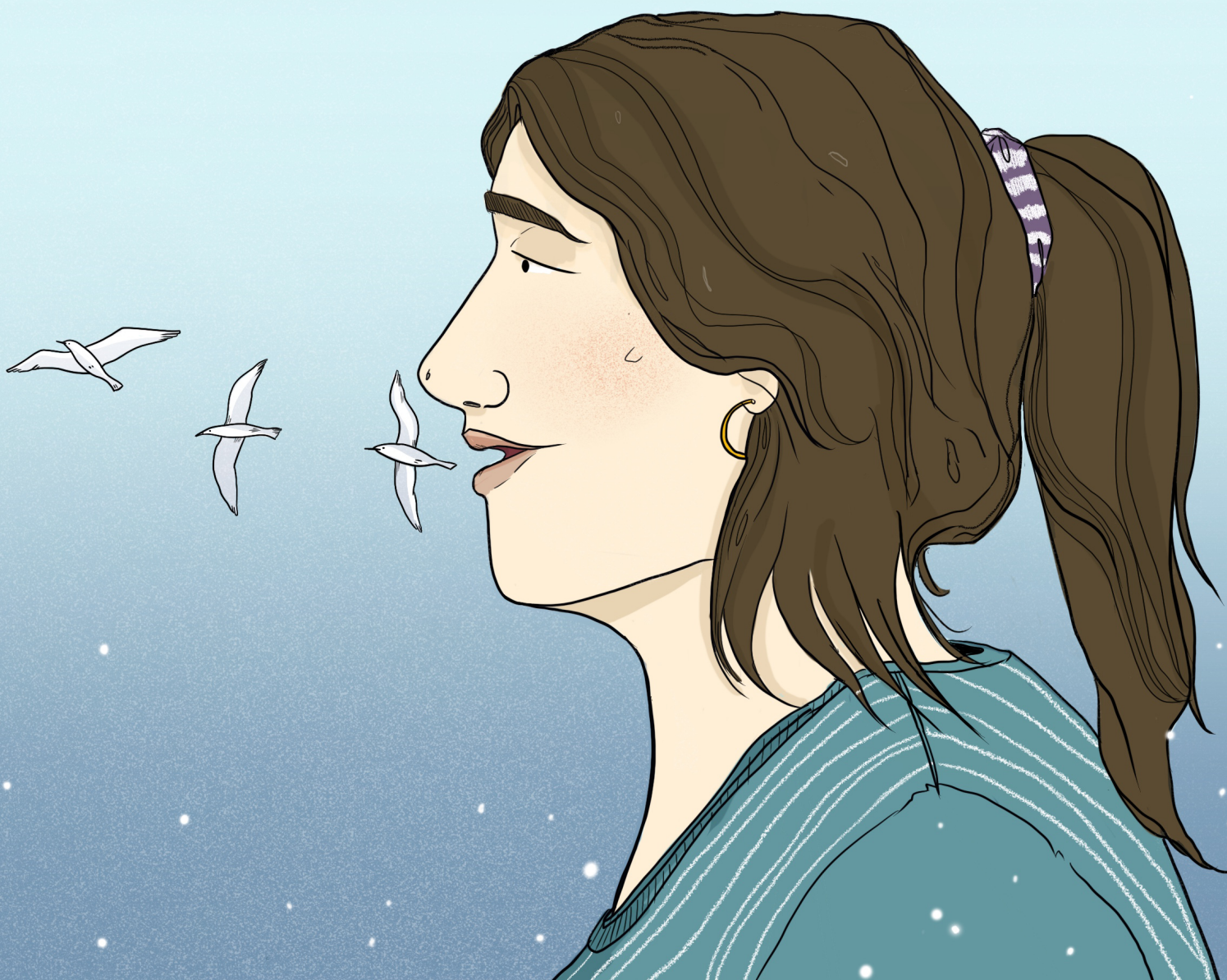

A renovación da linguaxe poetica en Xela Arias

•Pensas que cada xeración ten a súa propia linguaxe?

•Que nova linguaxe pensades que podeades aportar vós á poesía?

•Facede unha lista de palabras que pensades que son da vosa xeración e non das dos vosos pais, nais, avoas...

A poesía nos espazos

Hai que declararse contra a concepción do libro como un cadáver morto nun anaquel.

Xela Arias

- Reflexiona sobre esta frase. Pensas que a poesía pode, debe tomar as rúas, os muros, as beirarúas, estar presente nos bares, pubs...

- Con cales actividades artísticas pode mesturarse a poesía nas rúas, na natureza?

O medio fórmanos e desde os sete anos a miña cultura é urbana, eu eduqueime xogando nun solar e logo de ir á escola nun arrabaldo de Vigo, según estudos nun centro do Calvário que é un barrio tamén moi da cidade. Fixen vida de barrio, identifícome con ela, e resúltame moi interesante o que saía de alí. O urbao (sic) non é parte de min senón unha circunstancia da vida.

Xela Arias. Poesía reunida. Edicións Xerais

- Sínteste identificada/do con estas palabras de Xela Arias. Por que?

Tradutora

- Xela Arias entendía a tradución como un compromiso coa lingua, de feito, ela foi unha pioneira neste eido.
- Cres que é importante traducir ao galego textos doutros/as autoras/es? Por que?

-Busca os textos que traduciu ao galego Xela Arias. Seguro que liches algún e non te decatás.

Unha pista Roald Dahl, Wenceslao Fernández Florez...

Xela Arias como precursora da escrita de xénero

- Cal pensas que é o poemario de esta autora que mellor reflicte unha perspectiva de xénero novedosa? Pensa nos anos en que escribiu Xela os seus poemarios.

Sei que só podo escribir desde muller, desde miope e desde galega.

Xela Arias

- Reflexiona sobre esta frase.

Xela Arias e as “patrias”

Xela Arias entendía a “patria” como lugares significativos na nosa vida. Eses lugares tamén poden ser os libros.

Por Rilke a infancia; por Holderlin e Rosalía, Galiza; por min, todo o que toco.

Xela Arias

-Cal é a vosa “patria literaria”, na que vos recoñecedes e vos sentides identificadas/os? Ese libro que é especial para vós pola historia que conta, porque vos lembra o lugar no que o leíchedes ou con quen compartíchedes esa lectura.

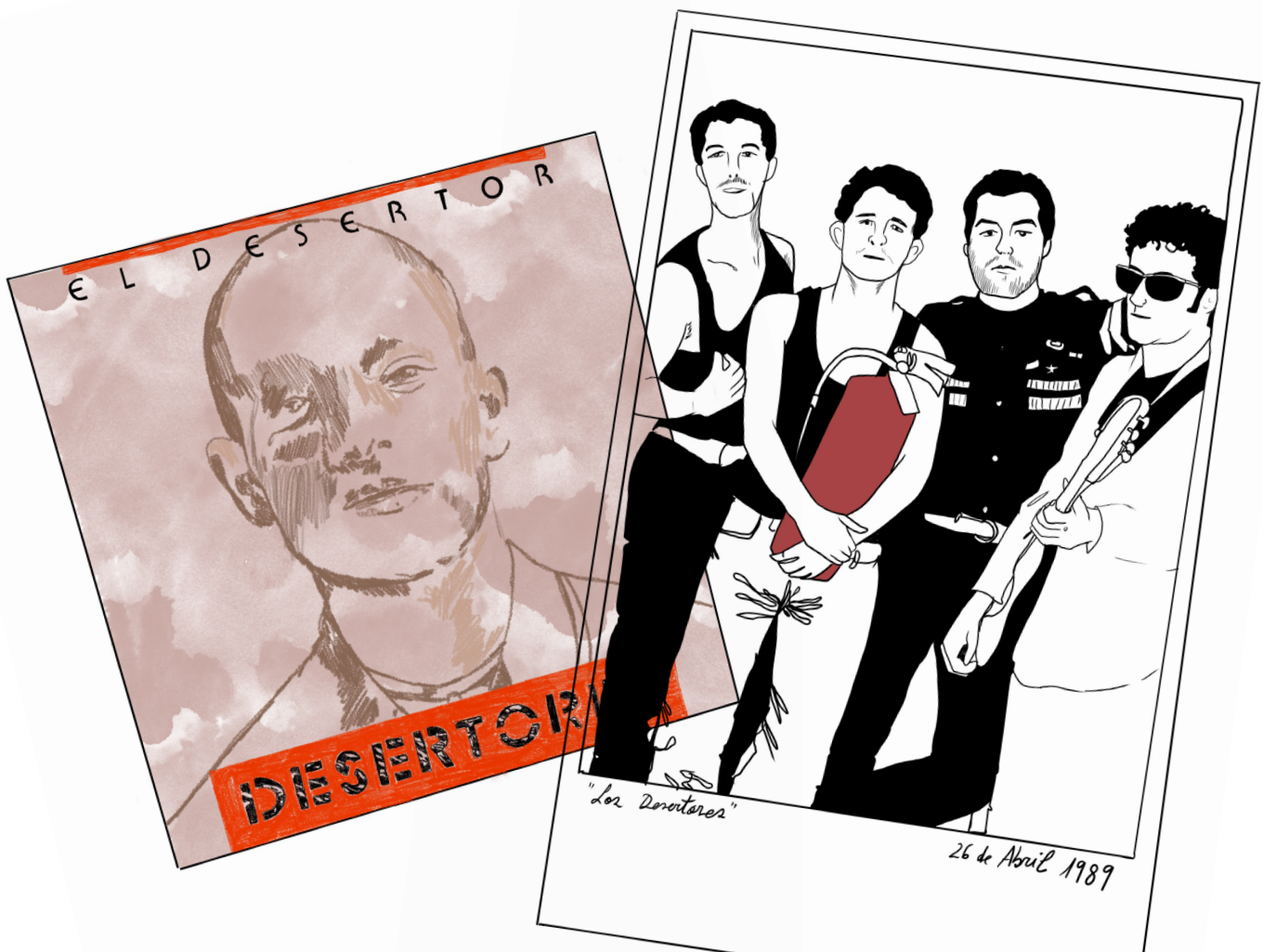
Xela Arias a compositora de letras

Xela compuxo letras de cancións, en concreto do grupo Desertores. Neste enlace podes escoitar unha das súas cancións.

<https://youtu.be/6ZIaAeGofU4>

- Que grupos musicais galegos coñeces dos anos 80?

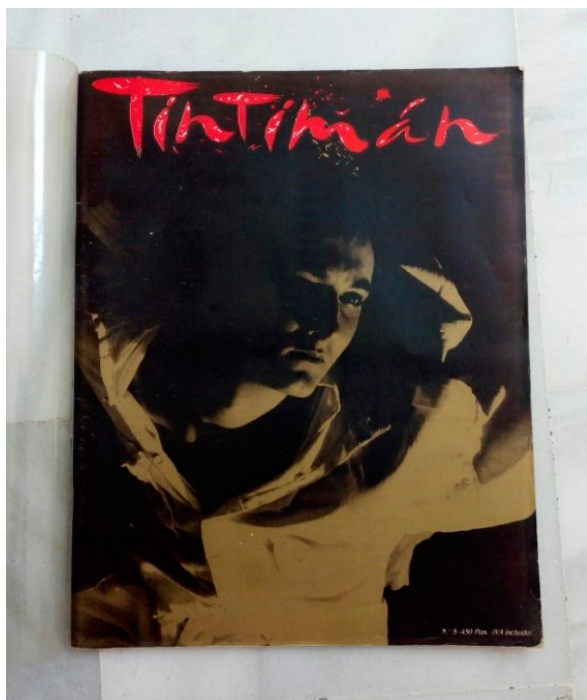
- Que grupos galegos actuais coñeces?

As revistas literarias

Algúns dos poemas que podedes ler nos seus libros, foron primeiro publicados en revistas literarias, fanzines, xornais...

- Esta que vedes na imaxe é a revista Tintimán.

- Coñeces algunhas? Tendes algunha na vosa escola?

A linguaxe poética e a imaxe

No ano 1990, Xela Arias e o seu compañeiro, o fotógrafo Xulio Gil, levan a cabo un proxecto conxunto, o poemario titulado *Tigres coma cabalos*.

Nel mesturan a fotografía dos seus corpos espidos cos poemas. Sen dúbida, por aqueles anos, foi un poemario que provocou controversia nalgúns sectores da sociedade reacios a ver os nosos corpos, os seus corpos, tamén como expresión artística e sobre todo cunha naturalidade aberta, libre e sempre desde o respecto.

Xela, por ser muller, tivo que escoitar comentarios moi desafortunados, cando o verdadeiramente importante é a fermosura das fotografías e dos poemas.

Xela Arias. Poesía reunida. (1982-2004) Edicións Xerais.

- Sería moi interesante que falarades na aula sobre a importancia do respecto aos nosos corpos, sen importar se somos mulleres ou homes.

Videos

Nestes enlaces atoparas vídeos para coñecer mellor a nosa poeta, Xela Arias:

<https://blog.xerais.gal/video-de-illa-bufarda-xela-e-a-palabra/>

<https://youtu.be/ikhMO0j-Dk8>
(Intempériome Rock poético)

<https://youtu.be/Nv-zDe0uLrM>
(non ten moita calidade de imaxe nin de son, mais poden escoitar a Xela Arias recitando. É a primeira)

https://youtu.be/ao6_jcRNcq0
Do libro Intempériome (Espiral Maior, 2003) recitado por Iolanda Zúñiga.

<https://youtu.be/L-zOr1UTwdM>
(A unidade componse)

<https://youtu.be/3Vreoj0D00I>
(Tigres coma cabalos. A banda da loba)
<https://youtu.be/PtWNud4uYYw>
(a mesma canción, pero Folk sessions)

**Le estes poemas e comparte coas túas compañeiras/os
as túas emocións ou ideas!**

Cun ratiño, unha vez fun universo.

Tódolos bebes son tu e ningún coma ti.
Tódolos nenos son tu e ningún coma ti.
Tódolos adolescentes son tu e ningún coma ti.
Tódolos mozos son tu e ningún coma ti.
Tódolos anciáns son tu e ningún coma ti.
Tódalas nais son eu e todas, coma min, saben que es único.

Xela Arias empezou a escribir desde moi nova. Ela dicía que tiña a impresión de estar escribindo desde sempre.

Velaquí tedes un conto que escribiu con once anos e que gañou o primeiro premio na sección de *Contos de Nenos* do VI Concurso de Contos Infantís O Facho:

Era unha vez unha muller que trataban por bruxa.

Certo día as mulleres de Vilaroi colleron e foron para feira, pois era feira en un pobo cercano delí.

Cando xa era de noite as mulleres xuntáronse e tiñan moito medo, pois non sabían como facer para cruzar o río, porque non se vía o puntillón.

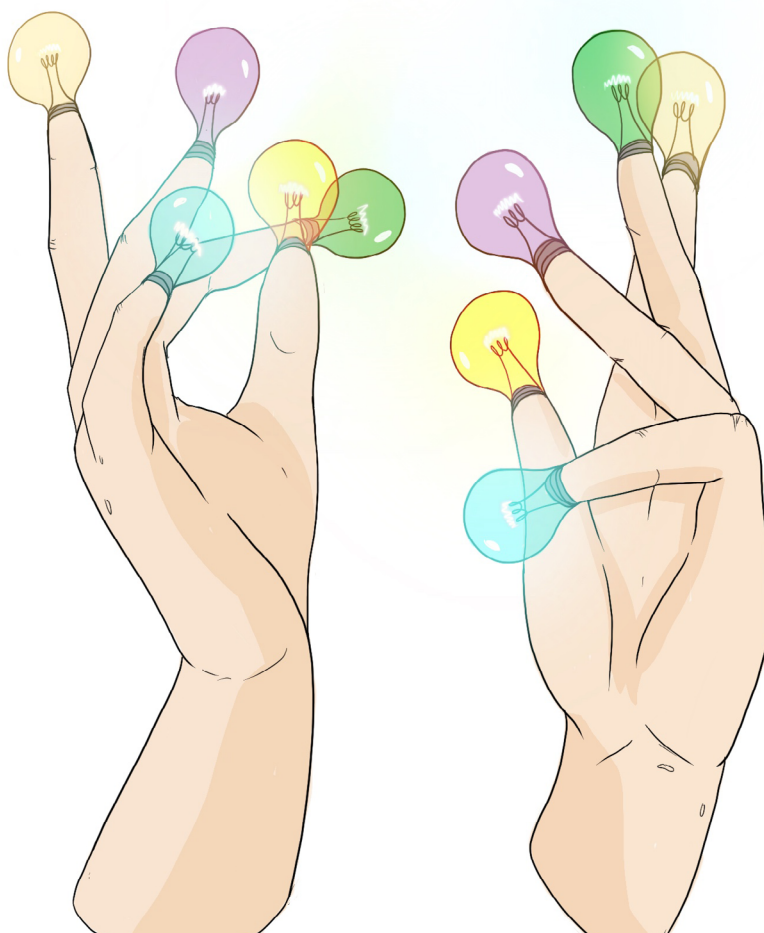
—Eu podo facer que vexades e podades cruzar o río, pero non llo podeades decir a nadie.

—Non llo diremos a nadie, non te preocupes, alarmos.

—Bueno- dixo a bruxa compadecida das mulleres.

Frotou os dedos e saíron en cada dedo unha bombilla eléctrica de cores.

As mulleres cruzaron o río e despois, como a bruxa morreu, contáronmo a min.

XELA ARIAS

LETRAS GALEGAS

2021

Proxecto didáctico: Beatriz Maceda Abeleira
Ilustracións e deseño: María Montes Sueiro

Deputación
DA CORUÑA

asociación de
escritoras
escritores
en lingua galega
www.aelg.gal